

Henvendelse til erhvervsministeren om ny lærlingemodel

INDSTILLING

Forretningsudvalget anbefaler over for regionsrådet:

- **at** godkende, at regionen retter henvendelse til erhvervsministeren om ny lærlingemodel.

POLITISK BEHANDLING

Udvalget for forskning, innovation og uddannelses beslutning den 29. oktober 2019:

Administrationens indstilling til udvalget var følgende:

"Administrationen indstiller, at udvalget for forskning, innovation og uddannelse overfor forretningsudvalget og regionsrådet anbefaler:

1. **at drøfte** *Det Konservative Folkepartis forslag om henvendelse til erhvervsministeren om ny lærlingemodel med henblik på stillingtagen til enten:*

- *a) at godkende, at regionen retter henvendelse til erhvervsministeren om ny lærlingemodel, eller*
- *b) at der ikke rettes henvendelse til erhvervsministeren, men at udvalget for forskning, innovation og uddannelse kommer med oplæg til andre mulige initiativer på lærlingeområdet."*

Udvalget var enige om at anbefale indstillingspunkt 1a: at godkende, at regionen retter henvendelse til erhvervsministeren om ny lærlingemodel, med en bemærkning om, at udvalget også kommer med oplæg til andre mulige initiativer på lærlingeområdet på et kommende udvalgs møde.

Stinus Lindgreen (B) deltog ikke i sagens behandling.

Forretningsudvalgets beslutning den 12. november 2019:

Formanden satte indstillingspunktet under afstemning:

For stemte: A (5), C (1), F (1), Ø (1) og Å (1), i alt 9.

Imod stemte: V (3), O (1), i alt 4.

Undlod at stemme: B (1).

I alt 14.

Indstillingen var herefter anbefalet.

Christoffer Buster Reinhardt (C) deltog ikke i sagens behandling.

Regionsrådets beslutning den 19. november 2019:

Formanden satte indstillingen under afstemning:

For stemte: A (13), C (5), F (3), I (1), Ø (4) og Å (2), i alt 28.

Imod stemte: B (3) og O (3), V (6), i alt 12.

Undlod at stemme: May-Britt Katstrup (I).

I alt 41.

Indstillingen var herefter godkendt.

Radikale Venstre ønskede følgende tilføjet protokollen:

”Radikale Venstre er enige i behovet for at understøtte en indsats for at skaffe flere praktikpladser. Vi ser dog gode muligheder for, at regionen allerede kan gøre en del inden for de nuværende rammer, og mener derfor, at udvalget burde arbejde videre ad den vej.”

Annette Randløv (B), Carsten Scheibye (V), Annie Hagel (Ø) og Jacob Rosenberg (ufp) deltog ikke i sagens behandling. Som stedfortræder deltog Søren Burcharth (B), May-Britt Kattrup (I), Ricki Vejsmose (V) og Susanne Langer (Ø).

BAGGRUND

Regionsrådsmedlem Hans Toft anmodede på vegne af Det Konservative Folkeparti om at få behandlet et medlemsforslag om henvendelse til erhvervsministeren om en ny lærlingemodel på regionsrådsmødet den 24. september 2019.

Forslaget var: "at Region Hovedstaden anmoder erhvervsministeren om at tilvejebringe det fornødne lovgrundlag, der gør det muligt for regionerne kun at indgå kontrakter (både drift og anlæg) med virksomheder, der det seneste år har haft lærlinge ansat, jf. udkast til brev til erhvervsminister Simon Kollerup med vedlagte modelbeskrivelse."

Regionsrådet besluttede at sende forslaget til behandling i udvalget for forskning, innovation og uddannelse. Da den nye lærlingemodel også vedrører regionens økonomiske og administrative forhold, behandles sagen også i forretningsudvalget, før den behandles endeligt i regionsrådet.

SAGSFREMSTILLING

Forslaget lægger op til, at regionen retter henvendelse til erhvervsministeren om en ny lærlingemodel. Det fremgår af forslaget, at hensigten med en ny lærlingemodel er, at offentlige myndigheder skal kunne stille et bagudrettet krav om praktikanter (lærlinge) ved offentlige udbud af fx bygge- og anlægsopgaver. Det skal herefter være muligt at udelukke virksomheder fra at byde, hvis de ikke kan dokumentere, at de har haft én praktikant (lærling) pr. ti ansatte i en periode på ét år forud for tilbudsafgivelse. Nystartede virksomheder vil have et halvt år til at komme på plads og mindre virksomheder kan gå sammen og dele lærlinge, for at de kan opfylde kravet.

EU-retten rummer i dag ikke mulighed for at udelukke firmaer i forbindelse med prækvalifikationsfasen på et bagudrettet lærlingekrav. Såfremt lærlingemodellen skal blive en realitet, skal udbudsdirektivet og udbudsloven således ændres. Der lægges derfor i forslaget op til, at der rettes henvendelse til erhvervsministeren mhp at få skabt det fornødne lovgrundlag. Det er Kommissionen, der har initiativretten til at fremsætte forslag til EU-lovgivning. Det betyder, at det stort set kun er Kommissionen, der har lov til at fremlægge lovforslag i EU. Hvis f.eks. Danmark ønsker at ændre EU-lovgivning, må Danmark arbejde inden for de institutionelle rammer i EU, og en ændring af udbudsdirektivet kræver opbakning i Europa-Parlamentet i Rådet og hos Kommissionen, hvorfor der må ventes en længerevarende proces.

Et lignende krav (én lærling pr. ti faglærte) stilles allerede i dag af regionen over for entreprenører, men det stilles alene som et fremadrettet kontraktvilkår som led i gennemførelsen af opgaven, og samtidig i et omfang der står mål med byggeopgavens størrelse.

Derudover er virksomheder forpligtet til at oprette praktikpladser efter trepartsaftalen og lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB-bidrag). AUB-ordningen indebærer, at arbejdsgivere, der opretter praktikpladser belønnes, mens arbejdsgivere, der ikke bidrager, skal betale en afgift til ordningen. Ordningen er obligatorisk for alle arbejdsgivere, der i det forudgående år har haft en eller flere fuldtidsmedarbejdere med en erhvervsuddannelse som højest fuldførte uddannelse.

Organisationernes udtalelser

Administrationen har i forbindelse med forberedelse af sagen indhentet udtalelse om forslaget fra følgende organisationer (vedlagt):

- 3F
- BAT-kartellet Dansk Byggeri
- Dansk Byggeri
- SMVdanmark (tidligere Håndværksrådet)
- Dansk Arbejdsgiverforening (DA)

Udtalelserne fra organisationerne kan inddeles i to hovedgrupper.

1. 3F og BAT-kartellet stiller sig positive overfor forslaget, og anfører, at det vil være med til at fremme virksomhedernes lærlingekultur og understøtter intensionerne i trepartsaftalen.
2. Dansk Byggeri, SMVdanmark og DA anfører forskellige bekymringer ved forslaget, herunder bl.a.:
 1. at modellen primært vil berøre byggeriet, der i forvejen løfter en forholdsmæssig stor uddannelsesbyrde,
 2. at virksomheder med specialiserede opgaver ikke har mulighed for at have lærlinge
 3. at ordningen vil være en "triple-regulering" i forhold til i dag, hvor der både gælder AUB-ordningen og regionens kontraktvilkår på de udbudte opgaver
 4. at ordningen vil være vanskelig at imødekomme for små og nystartede virksomheder, der ikke vil kunne leve op til lærlingekravet, herunder at det ikke forventes, at mindre virksomheder vil slå sig sammen om at byde på opgaverne, samt
 5. at der vil være øgede administrative byrder for virksomhederne.

Administrationens bemærkninger

Allerede i dag mangler der faglært arbejdskraft. I 2025 kommer der til at mangle 32.500 faglærte i hovedstadsregionen alene. Forslag om den nye lærlingemodel sætter fokus på regionens samfundsansvar som bygherre, hvilket er i tråd med den vedtagne handlingsplan for FN's Verdensmål. Regionen har som bygherre et ansvar for at sikre lærepladser. Det indebærer som minimum: Tæt dialog og samarbejde mellem bygherre, implicerede virksomheder, faglige udvalg på skolerne, en eller flere erhvervsskoler samt gerne én koordinerende person. Dette er allerede effektueret i regionens eksisterende uddannelsesklausulindsats.

Der er fra regionens byggeadministration rejst en bekymring for, om forslaget fører til en situation, hvor der er mindre konkurrence på regionens byggeopgaver. En stor del af regionens byggeopgaver udbydes i dag løbende i mindre entrepriser. Der er en bekymring for, at et bagudrettet lærlingekrav vil medføre, at mindre og nystartede virksomheder i mindre grad byder på regionens byggeopgaver. Mindre konkurrence kan medføre et stigende prisniveau for bygge- og anlægsopgaver. Denne bekymring afspejles også i udtalelserne fra Dansk Byggeri, SMVdanmark og DA.

Udvalget for forskning, innovation og uddannelse kan eventuelt drøfte andre forslag på lærlingeområdet på et kommende møde.

KONSEKVENSER

Såfremt det politisk ønskes at gå videre med forslaget, rettes henvendelse til erhvervsministeren om den foreslåede lærlingemodel. Alternativt vil udvalget for forskning, innovation og uddannelse komme med oplæg til andre mulige initiativer på lærlingeområdet.

POLITISK BESLUTNINGSPROCES

Sagen forelægges udvalget for forskning, innovation og uddannelse den 29. oktober 2019, forretningsudvalget den 12. november 2019 og regionsrådet den 19. november 2019.

DIREKTØRPÅTEGNING OG KONTAKTPERSON

Mogens Kornbo / Marianne Kaae Nielsen

JOURNALNUMMER

13006286